

Βρυξέλλες, 16 Σεπτεμβρίου 2016
(OR. en)

**Διοργανικός φάκελος:
2016/0280 (COD)**

**12254/16
ADD 4**

**PI 96
CODEC 1271
RECH 270
EDUC 285
COMPET 488
AUDIO 97
CULT 79
DIGIT 102
TELECOM 168**

ΠΡΟΤΑΣΗ

Αποστολέας:	Για τον Γενικό Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ο κ. Jordi AYET PUIGARNAU, Διευθυντής
Ημερομηνία Παραλαβής:	14 Σεπτεμβρίου 2016
Αποδέκτης:	κ. Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	SWD(2016) 302 final
Θέμα:	ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ σχετικά με τον εκσυγχρονισμό των κανόνων της ΕΕ περί πνευματικής ιδιοκτησίας που συνοδεύει το έγγραφο Πρόταση Οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας στην ψηφιακή ενιαία αγορά και Πρόταση Κανονισμός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τον καθορισμό κανόνων σχετικά με την άσκηση των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και των συγγενικών δικαιωμάτων που ισχύουν για ορισμένες επιγραμμικές μεταδόσεις ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών και αναμεταδόσεις τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών προγραμμάτων [...]

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - SWD(2016) 302 final.

συνημμ.: SWD(2016) 302 final

Βρυξέλλες, 14.9.2016
SWD(2016) 302 final

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΕΠΠΤΩΣΕΩΝ

σχετικά με τον εκσυγχρονισμό των κανόνων της ΕΕ περί πνευματικής ιδιοκτησίας

που συνοδεύει το έγγραφο

Πρόταση

**Οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου
για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας στην ψηφιακή ενιαία αγορά**

και

Πρόταση

**Κανονισμός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου
για τον καθορισμό κανόνων σχετικά με την άσκηση των δικαιωμάτων πνευματικής
ιδιοκτησίας και των συγγενικών δικαιωμάτων που ισχύουν για ορισμένες επιγραμμικές
μεταδόσεις ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών και αναμεταδόσεις τηλεοπτικών και
ραδιοφωνικών προγραμμάτων**

[...]

{COM(2016) 594 final}
{SWD(2016) 301 final}

Δελτίο συνοπτικής παρουσίασης
Εκτίμηση επιπτώσεων σχετικά με τον εκσυγχρονισμό των κανόνων της ΕΕ περί πνευματικής ιδιοκτησίας
Α. Ανάγκη ανάληψης δράσης
Ποιο είναι το πρόβλημα και γιατί είναι πρόβλημα σε επίπεδο ΕΕ;
Η παρούσα εκτίμηση επιπτώσεων εξετάζει μια σειρά από ζητήματα που συνδέονται με τη λειτουργία των κανόνων της ΕΕ περί πνευματικής ιδιοκτησίας στην ψηφιακή ενιαία αγορά. Εξετάζεται το ενδεχόμενο προσαρμογής των υφιστάμενων κανόνων ή θέσπισης νέων κανόνων σε τρεις διακριτούς τομείς: <u>i) επιγραμμική πρόσβαση σε περιεχόμενο</u>· <u>ii) λειτουργία βασικών εξαιρέσεων στο ψηφιακό και το διασυνοριακό περιβάλλον</u>· και <u>iii) λειτουργία της αγοράς πνευματικής ιδιοκτησίας</u>.
<u>Στον πρώτο τομέα</u>, τα προβλήματα που εξετάζονται στην εκτίμηση επιπτώσεων σχετίζονται άμεσα με τις δυσχέρειες που αντιμετωπίζουν σε σχέση με την εκκαθάριση των επιγραμμικών δικαιωμάτων οι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί, οι φορείς παροχής υπηρεσιών αναμετάδοσης, οι πλατφόρμες διάθεσης βίντεο κατά παραγγελία (Video-on-Demand — VoD) και οι οργανισμοί πολιτιστικής κληρονομιάς. Ειδικότερα, οι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί αντιμετωπίζουν δυσχέρειες σε σχέση με την εκκαθάριση δικαιωμάτων για την επιγραμμική μετάδοση ραδιοτηλεοπτικών προγραμμάτων σε διασυνοριακό επίπεδο· ομοίως, η εκκαθάριση δικαιωμάτων μπορεί να είναι πολύπλοκη στην περίπτωση υπηρεσιών αναμετάδοσης που δεν παρέχονται από επιχειρήσεις εκμετάλλευσης καλωδιακών δικτύων που προσφέρουν κανάλια από άλλα κράτη μέλη. Στο πλαίσιο της εκτίμησης της κλίμακας των προβλημάτων αυτών αλλά και των πιθανών λύσεων λήφθηκαν υπόψη τα κύρια πορίσματα της αξιολόγησης της οδηγίας για τη δορυφορική και καλωδιακή μετάδοση (οδηγία 93/83/ΕΟΚ). Επίσης, οι δυσχέρειες στην απόκτηση επιγραμμικών δικαιωμάτων συμβάλλουν στην περιορισμένη διαθεσιμότητα ευρωπαϊκών οπτικοακουστικών έργων σε πλατφόρμες VoD. Τέλος, οι οργανισμοί πολιτιστικής κληρονομιάς αντιμετωπίζουν σημαντικές δυσχέρειες σε σχέση με την εκκαθάριση δικαιωμάτων για την ψηφιοποίηση έργων εκτός εμπορίου των συλλογών τους και τη διάδοσή τους στο κοινό.
<u>Στον δεύτερο τομέα</u>, η ανασφάλεια δικαίου ως προς τις πράξεις που επιτρέπονται βάσει των υφιστάμενων εξαιρέσεων, ειδικότερα δε στο ψηφιακό περιβάλλον, έχει επισημανθεί ως σημαντικό ζήτημα για τη λειτουργία της ψηφιακής ενιαίας αγοράς. Οι εκπαιδευτικοί και οι εκπαιδευόμενοι επηρεάζονται από την ανασφάλεια δικαίου όταν χρησιμοποιούν περιεχόμενο σε ψηφιακά υποστηριζόμενες και διασυνοριακές δραστηριότητες διδασκαλίας. Για τους ερευνητές υπάρχει ανασφάλεια δικαίου ως προς τη δυνατότητα εξόρυξης κειμένου από περιεχόμενο στο οποίο έχουν νόμιμο δικαίωμα πρόσβασης. Λόγω της νομικής ανασφάλειας και του δυσανάλογου κόστους συναλλαγής καθίσταται δυσχερής και η διαφύλαξη έργων από οργανισμούς πολιτιστικής κληρονομιάς.
<u>Στον τρίτο τομέα</u>, η εκτίμηση επιπτώσεων επικεντρώνεται σε ζητήματα που αφορούν τη διανομή αξίας στο επιγραμμικό περιβάλλον, κάνοντας διάκριση μεταξύ των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν «στο προηγούμενο στάδιο» οι δικαιούχοι όταν επιχειρούν να παραχωρήσουν άδεια για το περιεχόμενό τους σε ορισμένες μορφές υπηρεσιών, και εκείνων που αντιμετωπίζουν «στο επόμενο στάδιο» οι δημιουργοί όταν διαπραγματεύονται τη σύναψη συμβάσεων για την εκμετάλλευση των έργων τους. Οι δικαιούχοι αντιμετωπίζουν δυσχέρειες όταν επιδιώκουν να ελέγξουν και να προσποριστούν χρηματικό όφελος από τη χρήση του περιεχομένου τους από επιγραμμικές υπηρεσίες που αποθηκεύουν και παρέχουν πρόσβαση σε περιεχόμενο που αναφορτώνεται από τελικούς χρήστες. Έχει επίσης καταστεί δυσχερές για τους εκδότες του δημοσιογραφικού χώρου να παραχωρούν άδεια για τις εκδόσεις τους και να αποτρέπουν τη χωρίς άδεια χρήση τους από επιγραμμικές υπηρεσίες. Επίσης, για όλους τους εκδότες υπάρχει ανασφάλεια δικαίου όσον αφορά τη δυνατότητά τους να εισπράττουν μερίδιο της αποζημίωσης για χρήσεις έργων υπό καθεστώς εξαίρεσης. Τέλος, οι συγγραφείς και οι ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες (δημιουργοί) μπορεί να μην έχουν πάντοτε επαρκείς πληροφορίες σχετικά με την εκμετάλλευση των έργων τους ώστε να είναι σε θέση να διαπραγματευτούν την προσήκουσα αμοιβή σε αντάλλαγμα για την εκμετάλλευση των δικαιωμάτων τους.
Τι θα πρέπει να επιτευχθεί;
Προσδιορίστηκαν τρεις γενικοί στόχοι: i) να καταστεί δυνατή η ευρύτερη επιγραμμική πρόσβαση σε προστατευόμενο περιεχόμενο σε ολόκληρη την ΕΕ, με επικέντρωση στα ραδιοτηλεοπτικά προγράμματα, τα ευρωπαϊκά οπτικοακουστικά έργα και την πολιτιστική κληρονομιά· ii) να διευκολυνθεί η ψηφιακή χρήση προστατευόμενου περιεχομένου στην εκπαίδευση, την έρευνα και τη διαφύλαξη στην ενιαία αγορά· και iii) να διασφαλιστεί ότι η αγορά επιγραμμικών πνευματικών δικαιωμάτων

λειτουργεί αποτελεσματικά για όλους τους παράγοντές της και παρέχει τα σωστά κίνητρα για την πραγματοποίηση επενδύσεων σε δημιουργικό περιεχόμενο και τη διάδοσή του.

Ποια είναι η προστιθέμενη αξία της δράσης σε επίπεδο ΕΕ (επικουρικότητα);

Θέτοντας στο επίκεντρο τη λειτουργία των κανόνων της ΕΕ περί πνευματικής ιδιοκτησίας στο ψηφιακό και το επιγραμμικό περιβάλλον, η παρούσα εκτίμηση επιπτώσεων εξετάζει τα προβλήματα που έχουν σημαντική διασυνοριακή διάσταση.

Όσον αφορά τον πρώτο τομέα, οι εθνικές λύσεις για τα προαναφερθέντα προβλήματα που σχετίζονται με την επιγραμμική πρόσβαση σε περιεχόμενο, μεταξύ άλλων και σε διασυνοριακό επίπεδο, μπορεί να προκαλέσουν μεγαλύτερο κατακερματισμό στην ψηφιακή ενιαία αγορά. Ως εκ τούτου, για να υπάρξουν σαφή οφέλη θα πρέπει να προβλεφθεί κοινή προσέγγιση και δράση σε επίπεδο ΕΕ.

Όσον αφορά τον δεύτερο τομέα, το υφιστάμενο επίπεδο εναρμόνισης περιορίζει τη δυνατότητα των κρατών μελών να παρέμβουν στον τομέα της πνευματικής ιδιοκτησίας, δεδομένου ότι δεν μπορούν να τροποποιήσουν μονομερώς το πεδίο εφαρμογής των εναρμονισμένων δικαιωμάτων και εξαιρέσεων. Επίσης, η παρέμβαση της ΕΕ είναι απαραίτητη προκειμένου να κατοχυρωθεί η ασφάλεια δικαίου σε διασυνοριακό επίπεδο. Όσον αφορά τον τρίτο τομέα, το σκεπτικό για την ανάληψη ενωσιακής δράσης πηγάζει τόσο από την ήδη υπάρχουσα εναρμόνιση (κυρίως από την άποψη των δικαιωμάτων) όσο και από τον διασυνοριακό χαρακτήρα της διανομής περιεχομένου επιγραμμικά. Η παρέμβαση σε εθνικό επίπεδο δεν θα ήταν επαρκώς αποδοτική ώστε να αντιμετωπιστούν τα προσδιορισθέντα προβλήματα (κυρίως λόγω περιορισμένης κλίμακας) και θα δημιουργούσε νέα εμπόδια και κατακερματισμό της αγοράς. Η δράση σε επίπεδο ΕΕ είναι αναγκαία προκειμένου να εξασφαλιστεί ασφάλεια δικαίου για τους δημιουργούς και όσους πραγματοποιούν επενδύσεις σε περιεχόμενο, τους διανομείς και τους χρήστες. Θα επιτρέψει επίσης στους δικαιούχους να ασκούν καλύτερα τα δικαιώματά τους στο επιγραμμικό περιβάλλον και θα διασφαλίσει ίσους όρους ανταγωνισμού στην ψηφιακή ενιαία αγορά.

Β. Λύσεις

Ποιες είναι οι διάφορες επιλογές για την επίτευξη των στόχων; Υπάρχει προτιμώμενη επιλογή ή όχι; Αν όχι, γιατί;

Οι επιλογές που εξετάστηκαν για κάθε θεματικό πεδίο περιλαμβάνουν την επιλογή αναφοράς, που στην πλειονότητα των περιπτώσεων ήταν μια μη νομοθετική επιλογή (με τη μορφή κατευθυντήριων γραμμών ή συστάσεων της Επιτροπής και/ή διαλόγου με τους εμπλεκόμενους παράγοντες) και μία ή περισσότερες νομοθετικές επιλογές. Για κάθε θεματικό πεδίο προσδιορίστηκε μια προτιμώμενη επιλογή.

Στον τομέα της επιγραμμικής πρόσβασης σε περιεχόμενο, διάφορα αδειοδοτικά καθεστώτα, τα οποία λογίζονται ως μηχανισμοί δράσης που διευκολύνουν την εκκαθάριση δικαιωμάτων, εξετάζονται στο πλαίσιο των νομοθετικών επιλογών.

- Η προτιμώμενη επιλογή σε σχέση με τις επιγραμμικές μεταδόσεις ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών είναι η εφαρμογή της αρχής της χώρας προέλευσης στην εκκαθάριση δικαιωμάτων για τις επιγραμμικές υπηρεσίες τους που είναι παρεπόμενες των αρχικών εκπομπών τους.
- Όσον αφορά τις ψηφιακές αναμεταδόσεις ραδιοτηλεοπτικών προγραμμάτων, η προτιμώμενη επιλογή είναι η εφαρμογή υποχρεωτικής συλλογικής διαχείρισης δικαιωμάτων στις υπηρεσίες αναμετάδοσης που παρέχονται μέσω «κλειστών» δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών.
- Για την αδειοδότηση δικαιωμάτων VoD, η προτιμώμενη επιλογή περιλαμβάνει διάλογο με τους εμπλεκόμενους Ευρωπαίους παράγοντες και έναν μηχανισμό διαπραγμάτευσης που θα διευκόλυνε την παραχώρηση αδειών για την επιγραμμική εκμετάλλευση οπτικοακουστικών έργων μέσω της άρσης των συμβατικών εμποδίων.
- Τέλος, για τα έργα εκτός εμπορίου, η προτιμώμενη επιλογή είναι η νομοθετική παρέμβαση σε επίπεδο ΕΕ που θα επιτρέψει στα κράτη μέλη να θεσπίσουν συγκεκριμένους νομικούς μηχανισμούς για τη σύναψη συλλογικών συμβάσεων αδειοδότησης ως προς τη χρήση έργων εκτός εμπορίου από οργανισμούς πολιτιστικής κληρονομιάς και θα προβλέπει τη διασυνοριακή ισχύ αυτών των συμβάσεων.

Σε σχέση με τις εξαιρέσεις, οι νομοθετικές επιλογές έχουν σχεδιαστεί κατά τρόπο ώστε να συμπληρώνουν τις υφιστάμενες εξαιρέσεις (στην περίπτωση της διαφύλαξης και της διδασκαλίας) ή να θεσπίζουν νέα εξαίρεση για συγκεκριμένες χρήσεις (εξόρυξη κειμένου). Προβλέπονται διάφορες επιλογές, με παραλλαγές ως προς το πεδίο εφαρμογής της εξαίρεσης, τους δικαιούχους και/ή τη σχέση με την αγορά των αδειοδοτήσεων.

- Η προτιμώμενη επιλογή για τις δραστηριότητες διδασκαλίας είναι η πρόβλεψη υποχρεωτικής εξαίρεσης που καλύπτει τις ψηφιακές χρήσεις οι οποίες γίνονται χάριν παραδείγματος κατά τη διδασκαλία ενώ τα κράτη μέλη θα έχουν τη δυνατότητα να θέτουν ως προϋπόθεση την ύπαρξη επαρκούς αριθμού αδειών που θα καλύπτουν τις ίδιες χρήσεις (ψηφιακή και διασυνοριακή).

- Για την εξόρυξη κειμένου, η προτιμώμενη επιλογή είναι η πρόβλεψη υποχρεωτικής εξαίρεσης που θα ισχύει για τους ερευνητικούς οργανισμούς που ενεργούν προς χάριν του δημόσιου συμφέροντος, όπως τα πανεπιστήμια ή τα ερευνητικά ιδρύματα. Η εξαίρεση θα τους επιτρέπει να πραγματοποιούν εξόρυξη κειμένου σε περιεχόμενο στο οποίο έχουν νόμιμο δικαίωμα πρόσβασης για τους σκοπούς της επιστημονικής έρευνας.
- Για τη διαφύλαξη της πολιτιστικής κληρονομιάς, η προτιμώμενη επιλογή είναι η θέσπιση υποχρεωτικής εξαίρεσης για σκοπούς διαφύλαξης από οργανισμούς πολιτιστικής κληρονομιάς.

Όσον αφορά τη λειτουργία της αγοράς πνευματικής ιδιοκτησίας, οι νομοθετικές επιλογές που εξετάστηκαν αποσκοπούν στη διασφάλιση του δίκαιου επιμερισμού της αξίας στο επιγραμμικό περιβάλλον, κυρίως μέσω της θέσπισης συγκεκριμένων υποχρεώσεων επί ορισμένων τύπων επιγραμμικών υπηρεσιών ή επί όσων συμβάλλονται με συγγραφείς και ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες.

- Σε σχέση με τη χρήση περιεχομένου από υπηρεσίες περιεχομένου που αναφορτώνεται από χρήστες, η προτιμώμενη λύση είναι η επιβολή υποχρέωσης στις επιγραμμικές υπηρεσίες που αποθηκεύουν και παρέχουν πρόσβαση σε μεγάλες ποσότητες περιεχομένου που αναφορτώνεται από τους χρήστες τους να χρησιμοποιούν τεχνολογίες με κατάλληλο και αναλογικό χαρακτήρα και να αυξήσουν τη διαφάνεια έναντι των δικαιούχων.
- Όσον αφορά τα δικαιώματα σε εκδόσεις, η προτιμώμενη λύση είναι η κατοχύρωση στο δίκαιο της ΕΕ συγγενικού δικαιώματος για τους εκδότες που θα καλύπτει τις ψηφιακές χρήσεις των δημοσιογραφικών εκδόσεών τους, καθώς και μιας διάταξης που θα δίνει τη δυνατότητα στα κράτη μέλη να επιτρέπουν σε όλους τους εκδότες (ειδησεογραφικού ή επιστημονικών εκδόσεων, βιβλίων κ.λπ.) να εισπράττουν μερίδιο της αποζημίωσης για χρήσεις που καλύπτονται από καθεστώς εξαίρεσης.
- Σε σχέση με την έλλειψη διαφάνειας όσον αφορά την αμοιβή των δημιουργών, η προτιμώμενη λύση συνίσταται στη θέσπιση στη νομοθεσία της ΕΕ υποχρεώσεων διαφάνειας για τους αντισυμβαλλομένους των δημιουργών (κυρίως δε για τους παραγωγούς και τους εκδότες), που θα υποστηρίζεται από έναν μηχανισμό αναπροσαρμογής συμβάσεων και επίλυσης διαφορών.

Ποιες απόψεις διατύπωσαν οι διάφοροι ενδιαφερόμενοι φορείς; Ποιος υποστηρίζει την κάθε επιλογή;

Οι επιλογές που εξετάστηκαν στην παρούσα εκτίμηση επιπτώσεων θα επηρέαζαν ευρύ φάσμα εμπλεκομένων παραγόντων και κυρίως: συγγραφείς και ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες, οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης, παραγωγούς, εκδότες, ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς, παρόχους υπηρεσιών αναμετάδοσης, διανομείς, επιγραμμικές υπηρεσίες, θεσμικούς χρήστες, ερευνητές, καταναλωτές. Οι απόψεις των εμπλεκομένων παραγόντων αφορούν πολύ συγκεκριμένα το κάθε θεματικό πεδίο και ως εκ τούτου παρουσιάζονται σε συνάρτηση με την κάθε επιλογή που εξετάζεται στη εκτίμηση επιπτώσεων. Τα αποτελέσματα των δημόσιων διαβουλεύσεων που πραγματοποιήθηκαν την περίοδο 2013–2016, τα οποία υποστηρίζουν την ανάλυση που περιλαμβάνεται στην παρούσα εκτίμηση επιπτώσεων, παρουσιάζονται στο παράρτημα 2.

Γ. Επιπτώσεις της προτιμώμενης επιλογής**Ποια είναι τα οφέλη της προτιμώμενης επιλογής (εάν υπάρχει, ειδάλλως των κυριότερων επιλογών);**

Οι προτιμώμενες επιλογές που προσδιορίστηκαν σε σχέση με τις επιγραμμικές μεταδόσεις και αναμεταδόσεις ραδιοτηλεοπτικών προγραμμάτων θα περιορίζαν το κόστος συναλλαγής που συνδέεται με την εκκαθάριση δικαιωμάτων που επωμίζονται οι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί για τις διασυνοριακές επιγραμμικές μεταδόσεις τους, καθώς και οι υπηρεσίες αναμετάδοσης που παρέχονται μέσω «κλειστών» δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών (π.χ. IPTV). Αναμένεται επίσης να βελτιώσουν τη διασυνοριακή διανομή των ραδιοτηλεοπτικών προγραμμάτων των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών και την πρόσβαση σε αυτά.

Όσον αφορά την αδειοδότηση δικαιωμάτων VoD, η προτιμώμενη επιλογή θα συνέβαλε στην άρση των συμβατικών εμποδίων και θα μπορούσε έτσι να βελτιώσει τη διαθεσιμότητα των ευρωπαϊκών οπτικοακουστικών έργων σε πλατφόρμες VoD.

Για τα έργα εκτός εμπορίου, η προτιμώμενη επιλογή θα ευνοούσε τον περιορισμό του κόστους συναλλαγής και θα καθιστούσε δυνατή την παραχώρηση των ειδικών αδειών που απαιτούνται για την ψηφιοποίηση και τη διάδοση έργων εκτός εμπορίου από οργανισμούς πολιτιστικής κληρονομιάς, για όλα τα είδη έργων και σε όλα τα κράτη μέλη, μεταξύ άλλων και σε διασυνοριακό επίπεδο.

Η νέα εξαίρεση για τις ψηφιακές χρήσεις προστατευόμενου περιεχομένου το οποίο χρησιμοποιείται για επεξηγηματικούς σκοπούς κατά τη διδασκαλία θα εξασφάλιζε πλήρη ασφάλεια δικαίου για τα εκπαιδευτικά ιδρύματα και τους εκπαιδευτικούς, γεγονός που αναμένεται να αυξήσει την υιοθέτηση, καθώς και την ποιότητα, των ψηφιακών τεχνολογιών και των καινοτόμων μεθόδων στην εκπαίδευση και να προσφέρει εμπλουτισμένο μαθησιακό περιβάλλον και καλύτερα αποτελέσματα για τους εκπαιδευόμενους. Η ευχέρεια των κρατών μελών να θέτουν ως προϋπόθεση την ύπαρξη επαρκούς αριθμού αδειών που θα καλύπτουν τις ίδιες χρήσεις θα εξασφάλιζε την απαιτούμενη ευελιξία χωρίς να περιορίζει την ασφάλεια δικαίου για τους χρήστες ή να παρεμποδίζει τις διασυνοριακές χρήσεις.

Η νέα εξαίρεση για την εξόρυξη κειμένου θα αύξανε την ασφάλεια δικαίου και θα περιορίζε το κόστος εκκαθάρισης δικαιωμάτων για τους ερευνητικούς οργανισμούς, ακόμα και σε περιπτώσεις διεξαγωγής ερευνητικών προγραμμάτων με εμπορικά οφέλη, π.χ. στο πλαίσιο ΣΔΙΤ.

Η προτιμώμενη επιλογή για τη διαφύλαξη θα εξασφάλιζε πλήρη ασφάλεια δικαίου στους οργανισμούς πολιτιστικής κληρονομιάς που αναπαράγουν έργα στις μόνιμες συλλογές τους με σκοπό τη διαφύλαξή τους, μεταξύ άλλων και μέσω ψηφιακών τεχνολογιών.

Στον τρίτο τομέα που καλύπτει η παρούσα εκτίμηση επιπτώσεων, οι προτιμώμενες επιλογές αναμένεται να επιτρέψουν στους δικαιούχους να εκμεταλλεύονται και να ελέγχουν καλύτερα τη διανομή του περιεχομένου τους επιγραμμικά. Η επιβολή υποχρέωσης στις υπηρεσίες περιεχομένου που αναφορτώνονται από χρήστες να εφαρμόζουν τεχνικά μέσα θα επέτρεπε στους δικαιούχους να λαμβάνουν καλύτερες αποφάσεις ως προς τη διάθεση του περιεχομένου τους μέσω των υπηρεσιών αυτών. Είναι πιθανό να ενθαρρύνει τη σύναψη συμφωνιών για τη χρήση περιεχομένου και να αποφέρει επιπλέον έσοδα στους δικαιούχους.

Όσον αφορά τους εκδότες του δημοσιογραφικού χώρου, η προτιμώμενη επιλογή θα αύξανε την ασφάλεια δικαίου για αυτούς, θα ενίσχυε τη διαπραγματευτική τους θέση και θα επηρέαζε θετικά την ικανότητά τους να αδειοδοτούν περιεχόμενο και να επιβάλλουν τα δικαιώματά τους επί των δημοσιογραφικών τους εκδόσεων. Η προτιμώμενη επιλογή θα αύξανε επίσης την ασφάλεια δικαίου για όλους τους εκδότες όσον αφορά τη δυνατότητα να εισπράττουν μερίδιο της αποζημίωσης για χρήσεις υπό καθεστώς εξαίρεσης.

Η επιβολή υποχρεώσεων διαφάνειας στους αντισυμβαλλομένους τους θα παρείχε στους δημιουργούς τις πληροφορίες που χρειάζονται προκειμένου να αξιολογούν εάν η αμοιβή τους είναι προσηκούσα, καθώς και τα νομικά μέσα για να ζητούν, όταν είναι αναγκαίο, την αναπροσαρμογή της αμοιβής τους (μηχανισμός αναπροσαρμογής συμβάσεων).

Ποιο είναι το κόστος της προτιμώμενης επιλογής (αν υπάρχει, ειδάλλως των κυριότερων επιλογών);

Η εφαρμογή της χώρας προέλευσης στην εκκαθάριση δικαιωμάτων για τις παρεπόμενες επιγραμμικές υπηρεσίες των ραδιοηλεκτρονικών οργανισμών θα δημιουργούσε μια νέα κατάσταση για τους δικαιούχους κατά την αδειοδότηση του περιεχομένου τους σε ραδιοηλεκτρονικούς οργανισμούς για επιγραμμικές μεταδόσεις. Ωστόσο, πρόκειται για στοχευμένη παρέμβαση (η οποία περιορίζεται στις παρεπόμενες επιγραμμικές υπηρεσίες των ραδιοηλεκτρονικών οργανισμών και δεν θίγει τη συμβατική ελευθερία των ραδιοηλεκτρονικών οργανισμών και των δικαιούχων) που προσδοκάται να διευκολύνει την ανάπτυξη της αγοράς χωρίς να αποδιοργανωθούν τα υφιστάμενα επιχειρηματικά μοντέλα και οι στρατηγικές διανομής.

Η εφαρμογή υποχρεωτικής συλλογικής διαχείρισης για ορισμένες μορφές ψηφιακών υπηρεσιών θα επηρέαζε τις επιλογές αδειοδότησης των δικαιούχων σε περιορισμένο βαθμό. Το κόστος συμμόρφωσης θα ήταν αμελητέο καθώς το ίδιο δίκτυο οργανισμών συλλογικής διαχείρισης που χρησιμοποιείται για την αδειοδότηση δικαιωμάτων για την πραγματοποίηση καλωδιακών αναμεταδόσεων θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί και για την αδειοδότηση δικαιωμάτων για την πραγματοποίηση αναμεταδόσεων με άλλα μέσα πέραν της καλωδιακής αναμετάδοσης.

Όσον αφορά τον μηχανισμό διαπραγμάτευσης που έχει στόχο να διευκολύνει την αδειοδότηση δικαιωμάτων VoD, το κόστος εφαρμογής θα ήταν περιορισμένο, καθώς τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να αξιοποιήσουν τα υφιστάμενα δίκτυα που διαθέτουν την απαιτούμενη εμπειρογνώσια. Οι εμπλεκόμενοι παράγοντες (δικαιούχοι, διανομείς, πλατφόρμες VoD) μπορεί να επιβαρυνθούν με το κόστος της συμμετοχής τους στον μηχανισμό διαπραγμάτευσης. Το κόστος αυτό, ωστόσο, θα αντισταθμιζόταν από το κέρδος σε επίπεδο αποδοτικότητας που θα προέκυπτε από τις επιτυχείς διαπραγματεύσεις.

Η προτιμώμενη επιλογή για τα έργα εκτός εμπορίου δεν θα συνεπαγόταν αυτή καθαυτή κάποιο άμεσο κόστος. Σε περίπτωση χρήσης των νομικών μηχανισμών, οι οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης θα επιβαρύνονταν με κάποια έξοδα που σχετίζονται με τις απαιτήσεις διαφάνειας, τη διεκπεραίωση αυτοεξαιρέσεων και τον διοικητικό φόρτο της άδειας.

Στον τομέα των εξαιρέσεων οι προτιμώμενες επιλογές δεν αναμένεται να επηρεάσουν σε σημαντικό βαθμό τα έσοδα των δικαιούχων από τις αδειοδοτήσεις. Πολύ περιορισμένα έξοδα συμμόρφωσης μπορεί να προκύψουν από την ανάγκη αναπροσαρμογής του αντικειμένου των υφιστάμενων αδειών ώστε να ληφθούν υπόψη οι νέες εξαιρέσεις.

Όσον αφορά τη διδασκαλία, η νέα εξαίρεση δεν αναμένεται να έχει κάποια επίδραση στην κύρια αγορά των δικαιούχων, κυρίως λόγω του σκοπού και των προϋποθέσεων που ισχύουν για την εξαίρεση (χάριν παραδείγματος κατά τη διδασκαλία, ψηφιακές χρήσεις υπό ασφαλή ηλεκτρονικά δίκτυα). Μπορεί να συνεπάγεται κάποια έξοδα συμμόρφωσης για τα κράτη μέλη που θα αποφασίσουν να θέσουν ως προϋπόθεση την ύπαρξη επαρκούς αριθμού αδειών που θα καλύπτουν τις ίδιες χρήσεις, λόγω της απαίτησης να διασφαλιστεί η διαθεσιμότητα και η προβολή αυτών των αδειών. Ωστόσο, τα έξοδα αυτά θα επέτρεπαν τον σημαντικό περιορισμό του διοικητικού φόρτου των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων.

Στην περίπτωση της εξόρυξης κειμένου, η προϋπόθεση νόμιμης πρόσβασης που προβλέπεται για τη χρήση της εξαίρεσης θα διασφάλιζε ότι η προτιμώμενη επιλογή δεν θα επηρεάσει τη συνδρομητική αγορά των δικαιούχων.

Η προτιμώμενη επιλογή για τη διαφύλαξη της πολιτιστικής κληρονομιάς δεν θα συνεπαγόταν ιδιαίτερα έξοδα συμμόρφωσης· ο αντίκτυπος στα έσοδα των δικαιούχων θα ήταν ελάχιστος, εάν όχι αμελητέος, καθώς η εξαίρεση αυτή δεν θα ίσχυε για έργα τα οποία περιλαμβάνονται ήδη στις μόνιμες συλλογές των οργανισμών πολιτιστικής κληρονομιάς και δεν αφορά την κτήση αντιγράφων για τη μόνιμη συμπερίληψή τους σε μια συλλογή.

Για τις επιγραμμικές υπηρεσίες που διανέμουν περιεχόμενο που αναφορτώνεται από τελικούς χρήστες θα υπήρχαν έξοδα συμμόρφωσης λόγω των τεχνολογιών που θα πρέπει να υλοποιηθούν. Τα έξοδα αυτά εξαρτώνται από την ποσότητα και το είδος του περιεχομένου προς αναγνώριση. Σε κάθε περίπτωση αναμένεται να είναι περιορισμένα λόγω του γεγονότος ότι οι προς υλοποίηση τεχνολογίες θα πρέπει να έχουν αναλογικό χαρακτήρα και ότι η πλειονότητα των υπηρεσιών που καλύπτονται εφαρμόζουν κάποιες τεχνολογίες αναγνώρισης περιεχομένου.

Η κατοχύρωση συγγενικού δικαιώματος που θα καλύπτει τις ψηφιακές χρήσεις των δημοσιογραφικών εκδόσεων δεν αναμένεται να προκαλέσει αύξηση των τελών αδειοδότησης για τους παρόχους επιγραμμικών υπηρεσιών που έχουν ήδη συνάψει συμβάσεις αδειοδότησης οι οποίες καλύπτουν συγκεκριμένα τη χρήση ψηφιακού ειδησεογραφικού περιεχομένου. Θα συνεπαγόταν κόστος μόνον για τους παρόχους επιγραμμικών υπηρεσιών που δεν συνάπτουν σήμερα συμβάσεις αδειοδότησης για την επαναχρησιμοποίηση του περιεχομένου των εκδοτών ενώ οφείλουν κατ' αρχήν να το πράττουν βάσει του δικαίου περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Η ευχέρεια των κρατών μελών να επιτρέπουν στους εκδότες να εισπράττουν μερίδιο της αποζημίωσης για χρήσεις υπό καθεστώς εξαίρεσης δεν αναμένεται ότι θα συνεπάγεται κόστος δεδομένου ότι στην πλειονότητα των κρατών μελών έχουν ήδη οριστεί εταιρείες συλλογικής διαχείρισης, οι οποίες είναι υπεύθυνες για την είσπραξη της αποζημίωσης για λογαριασμό των εκδοτών. Όσον αφορά την αμοιβή των δημιουργών, η επιβολή υποχρεώσεων διαφάνειας θα συνεπαγόταν έξοδα συμμόρφωσης για τους αντισυμβαλλομένους των δημιουργών, τα οποία ωστόσο αναμένεται ότι θα είναι λογικά. Ο πολύ περιορισμένος αριθμός διαθέσιμων δεδομένων δεν επέτρεψε τη συνολική ποσοτικοποίηση των εξόδων

αυτών· ωστόσο, στην εκτίμηση επιπτώσεων περιλαμβάνονται εκτιμήσεις που βασίζονται στα ελάχιστα παραδείγματα που παρουσίασαν οι εμπλεκόμενοι παράγοντες. Αναμένεται ότι ο μηχανισμός αναπροσαρμογής συμβάσεων θα συνεπάγεται περιορισμένα έξοδα (π.χ. έξοδα αναδιαπραγμάτευσης) δεδομένου ότι πιθανότατα θα χρησιμοποιηθεί κυρίως ως μοχλός πίεσης στις διαπραγματεύσεις. Τα κράτη μέλη θα μπορούν να χρησιμοποιούν τις υπάρχουσες δομές προκειμένου να μειώσουν το πιθανό κόστος που σχετίζεται με την οργάνωση του μηχανισμού επίλυσης διαφορών.

Ποιες είναι οι επιπτώσεις στις ΜΜΕ και στην ανταγωνιστικότητα;

Κατά την αξιολόγηση των επιλογών πολιτικής ελήφθη υπόψη η υψηλή αναλογία ΜΜΕ στους κλάδους της καλλιτεχνικής δημιουργίας. Οι προτιμώμενες επιλογές στον τομέα της πρόσβασης σε περιεχόμενο αναμένεται να είναι επωφελείς για τις ΜΜΕ (όπως ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς, παρόχους υπηρεσιών ή δικαιούχους) χάρη στη μείωση του διοικητικού φόρτου που συνδέεται με την εκκαθάριση ή την αδειοδότηση δικαιωμάτων. Στην περίπτωση των εξαιρέσεων, οι προτιμώμενες επιλογές αποτελούν λύσεις οι οποίες δεν αναμένεται να έχουν σημαντικό αντίκτυπο στην αγορά των αδειοδοτήσεων ή στα έσοδα των ΜΜΕ (δικαιούχοι). Η εξαίρεση των πολύ μικρών επιχειρήσεων δεν κρίθηκε σκόπιμη καθώς θα δημιουργούσε σημαντική νομική ανασφάλεια για τους χρήστες.

Στον τρίτο τομέα της παρούσας εκτίμησης επιπτώσεων, οι προτιμώμενες επιλογές θα στήριζαν τις ΜΜΕ (δικαιούχους) στη σύναψη συμφωνιών με υπηρεσίες επιγραμμικού περιεχομένου. Στις περιπτώσεις που θα δημιουργούσαν υποχρεώσεις για τις ΜΜΕ, δεν κρίθηκε σκόπιμο να προβλεφθούν εξαιρέσεις ή αντισταθμιστικά μέτρα, που θα έδιναν ενδεχομένως την ευκαιρία σε επιχειρήσεις να καταστρατηγήσουν τις υποχρεώσεις και δεν θα επέτρεπαν την επίτευξη των επιθυμητών στόχων.

Θα υπάρξουν σημαντικές επιπτώσεις στους εθνικούς προϋπολογισμούς και στις εθνικές διοικήσεις;

Οι προτιμώμενες επιλογές δεν συνεπάγονται σημαντικές επιπτώσεις για τους εθνικούς προϋπολογισμούς ή τις εθνικές διοικήσεις. Ωστόσο, ορισμένες επιλογές περιλαμβάνουν συγκεκριμένες υποχρεώσεις για τα κράτη μέλη, όπως π.χ. ο ορισμός ή η δημιουργία ενός αμερόληπτου φορέα που θα διευκολύνει τη διαπραγμάτευση μεταξύ των παραγόντων που εμπλέκονται στην αδειοδότηση των δικαιωμάτων VoD· μέτρα που διασφαλίζουν την προβολή των αδειών που παραχωρούνται για εκπαιδευτικές χρήσεις· διοργάνωση διαλογικών συζητήσεων μεταξύ των εμπλεκόμενων παραγόντων με αντικείμενο την υποβολή στοιχείων στους συγγραφείς και τους ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες και την οργάνωση ενός μηχανισμού επίλυσης διαφορών μεταξύ των συγγραφέων/ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών και των αντισυμβαλλομένων τους. Όταν υπάρχει ενδεικτικό κόστος μνημονεύεται στις σχετικές ενότητες της εκτίμησης επιπτώσεων.

Θα υπάρξουν άλλες σημαντικές επιπτώσεις;
Άνευ αντικειμένου.
Αναλογικότητα
Οι προτιμώμενες επιλογές εξειδικεύτηκαν κατά τέτοιο τρόπο ώστε να αντιμετωπίζονται αποτελεσματικά τα αρχικά προβλήματα χωρίς υπέρβαση των αναγκαίων ορίων για την επίτευξη των στόχων. Άλλες επιλογές, ενίοτε με ευρύτερο πεδίο εφαρμογής, αποκλείστηκαν καθώς δεν θα επέτρεπαν να δοθεί μια ισορροπημένη και αναλογική λύση στα προβλήματα που παρουσιάζονται στην παρούσα εκτίμηση επιπτώσεων.
Δ. Παρακολούθηση
Πότε θα επανεξεταστεί η πολιτική;
Έχουν οριστεί ειδικοί δείκτες για την παρακολούθηση της προόδου ως προς την επίτευξη των στόχων, ενώ η συλλογή δεδομένων προβλέπεται να πραγματοποιείται κάθε δύο ή τρία έτη. Ολοκληρωμένη αξιολόγηση θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί το αργότερο δέκα έτη μετά τη θέσπιση των νομοθετικών μέτρων, προκειμένου να μετρηθεί ο αντίκτυπος και η προστιθέμενη αξία τους.